

Снежань — ці не той час, калі многія з нас чакаюць чагосьці неверагоднага? Для тых, хто верыць у чуды і тым, хто даўно зняверыўся, «казачны» нумар часопіса «Маладосць» прапаноўвае абсалютна рэалістычнае апавяданне Настассі Нарэйкі «Сукенка для прынцэсы», у якім аўтарка сцвярджае, што і ў нашым з вамі жыцці ёсць месца для казкі.

Яна заседзелася над рукапісам да глыбокай ночы. Калі зірнула на гадзіннік, ажно спужалася. Час спяшаўся. І ёй трэба было спяшацца таксама, трэба было завяршаць пераклад, які ўжо тры дні чакалі ў выдавецтве.

Нямецкія словы, надрукаваныя ў кнізе вострым, як гатычныя шпілі касцёла ў Кёльне, шрыфтам, літаральна рэзалі ёй вочы, губляючы ўсялякі сэнс. Ад стомы яна ўжо не магла звязаць гэтыя словы з пэўнымі паняццямі. Тэкст рассыпаўся на асобныя літаркі...

Яна пацерла вочы рукамі і, паставіўшы локці на тоўсты слоўнік, сціснула скроні тонкімі белымі пальцамі.

Трэба скончыць... Трэба... Яшчэ дзесяць старонак... Мала...

— Многа! — абурыўся голас нэдзе ўсярэдзіне, але яна не звярнула на яго ўвагі.

Стома не мела значэння. Нішто не мела значэння, акрамя Леры.

Думка пра дачку прымусіла Яну падняцца з-за стала, заваленага паперамі, і на дыбачках прайсці да фіранкі, за якой хаваўся невялікі ложак. Лера спала. Вочы былі заплюшчаны, але, нават не гледзячы ў іх, маці ведала, што глыбокі сіні колер ім падарыла не рака, не возера, не мора, а сам акіян. Юравы вочы. Юравы кучаравыя валасы. Усё ад яго і нічога ад яе. Але гэта справядліва. Няхай. Хоць нешта застанецца ў дзяўчынкі ад бацькі...

Асцярожна завесіўшы фіранку, яна вярнулася за стол і, каб хоць крыху адпачыць ад работы, дастала з шуфляды ліст, адрасаваны Лерай Дзеду Марозу. Яна абяцала кінуць яго ў паштовую скрынку, каб запіса-

дадому. Свята мелася надысці праз тры дні.

Яна павольна правальвалася ў сон і, напэўна, здалася б на літасць яму, калі б настольная лямпа не хліпнула раз, другі... «Лямпачка перагарае», — падумала жанчына і, страсянуўшы цяжкай ад думак галавою, перагарнула старонку. Засталася яшчэ дзесяць...

Ён спяшаўся. Ён заўсёды спяшаўся і ніколі нічога не паспяваў. На лесвіцах свайго офіса штурхаў калег на хаду і не думаў нават прасіць прабачэння. Седзячы

Настасся НАРЭЙКА

СУКЕНКА ДЛЯ ПРЫНЦЭСЫ

нае няўпэўненым пакуль почыркам другакласніцы заповітнае жаданне спраўдзілася.

«Добры дзядулька, — пісала Лера. — Сёлета зноў спяшаюся павіншаваць цябе з Новым годам.

Я ўжо вялікая дзяўчынка і таму не буду прасіць у цябе таго, што прасіла летась. Я ведаю, што ты не можаш вярнуць мне татку. Гэта наадта вялікі чуд. Ён залежыць не ад цябе. *(Дачытаўшы да гэтага месца, Яна заўсёды спынялася, каб выцерці слёзы.)*

Дзядуля Мароз! Падары, калі ласка, маёй маме добры настрой і светлую ўсмешку. Зрабі так, каб яна не плакала. Я буду старанна вучыцца, прыбіраць у нашым пакоі. Абячаю! Толькі супакой маму. Дзякуй.

Твая Лера». Дачка нічога не прасіла для сябе. Хоць даўно марыла аб прыгожай сукенцы, што вісела ў вітрыне вялікай крамы. «Убор для прынцэсы» — так Лера называла яе, калі падчас прагулкі яны спыніліся перад празрыстым шклом. Сукенка каштавала дарага, і маці вырашыла, што абавязкова падорыць яе сваёй маленькай прынцэсе на Новы год, нават калі давядзецца ўзяць лішнюю работу

за рулём моднай машыны, ехаў я на злом галавы, абдаваў пешаходаў сумессю мокрага снегу з граззю і не заўважаў гэтага.

Дома Юра ніколі не размаўляў з жонкаю і сынам-першакласнікам, кожны дзень соваў ім новыя хрумскія купоры, нібыта адкупляўся ад размоў. У яго было два сябры — тэлевізар і камп'ютар.

Юра кіраваў сваёй невялікай фірмай, якую адкрыў дзякуючы сродкам жонкі, што склалі стартавы капітал. Не лічыўся падчас работы ні з чым, акрамя сваіх інтарэсаў. Ды і ўвогуле, яго мала што цікавіла ў жыцці. Нават набліжэнне навагодніх свят ён заўважыў толькі тады, калі наступіў босай нагою на ёлачны шарык, які апынуўся на падлозе стараннямі гарэзлівага ката Марціна.

Новы год. Гэтыя два словы не асацыяваліся для яго ні з чым — так... Яшчэ адна нагода тыцнуць родзічам грошы, якія перасталі быць для яго мэтай жыцця, як некалі. Юра не ведаў, на што іх траціць. Цяпер не ведаў. Здаралася, ён нават сумаваў па тым часе, калі жыў на дзве сям'і, «рыхтаваў глебу для сыходу ад Яны і шасцімесячнай дачкі да багатай спадчынніцы Ульяны, якая вось вось збіралася нарадзіць яму сына».

Так ён казаў «сябрам», з якімі без шкадавання развітаўся адразу ж, як толькі пачаў багацець.

Вось і сёння, адмовіўшыся ад вачэры і шчыльна зачыніўшы дзверы пакоя, адведзенага пад «кабінет», Юра сеў за камп'ютар. На рабочым стала адразу ж кінуўся ў вочы новы дакумент пад дзіўнаю назваю «Ліст Дзеду Марозу». Ён хацеў спярша адправіць яго ў віртуальную сметніцу, але потым вырашыў прачытаць. Пісаў, вядома ж, сын...

«Добры дзень Вам, паважаны Дзед Мароз!

Прызнаюся, што першы раз у жыцці пішу Вам пісьмо. Я даўно ведаю, што Вы — проста прыдумка для маленькіх дзяцей, але сёння я звяртаюся менавіта да Вас. Я не ведаю, хто яшчэ можа дапамагчы мне. Нездарма ж тысячы хлопчыкаў і дзяўчатак па ўсім свеце пішуць Вам.

Я прашу, вярніце мне, калі ласка, майго тату. Ён жыве з намі. Вы нічога дрэннага не падумайце. Але яго быццам няма. Калі ласка...

Ліст быў не дапісаны. Юра прабег яго вачыма яшчэ раз, а потым сярод двух варыянтаў, прапанаваных паслужлівым камп'ютарам, выбраў «не захоўваць»...

За тыдзень да Новага года Генка даведаўся, што ў яго ёсць сястра. Аказваецца, так бывае. Мама ў іх розныя, а тата адзін. Ён ведаў, што сястру завуць Лерай, што вочы ў яе сінія, а валасы каштанавыя, як у яго самога. Гэта пацвярджаў фотаздымак, што выпаў з кішэні татавага паліто, якое мама дастала з верхняй паліцы шафы. За ім стаяла скрынка з ёлачнымі цацкамі. Дзяўчынка на фота ўсміхалася, але ў тварыку яе было нешта такое сумнае, што ў яго сціснулася сэрца.

Ён ведаў, што сястру завуць Лерай, што вочы ў яе сінія, а валасы каштанавыя, як у яго самога. Гэта пацвярджаў фотаздымак, што выпаў з кішэні татавага паліто, якое мама дастала з верхняй паліцы шафы. За ім стаяла скрынка з ёлачнымі цацкамі. Дзяўчынка на фота ўсміхалася, але ў тварыку яе было нешта такое сумнае, што ў яго сціснулася сэрца.

Ён ведаў, што сястру завуць Лерай, што вочы ў яе сінія, а валасы каштанавыя, як у яго самога. Гэта пацвярджаў фотаздымак, што выпаў з кішэні татавага паліто, якое мама дастала з верхняй паліцы шафы. За ім стаяла скрынка з ёлачнымі цацкамі. Дзяўчынка на фота ўсміхалася, але ў тварыку яе было нешта такое сумнае, што ў яго сціснулася сэрца.

Ён ведаў, што сястру завуць Лерай, што вочы ў яе сінія, а валасы каштанавыя, як у яго самога. Гэта пацвярджаў фотаздымак, што выпаў з кішэні татавага паліто, якое мама дастала з верхняй паліцы шафы. За ім стаяла скрынка з ёлачнымі цацкамі. Дзяўчынка на фота ўсміхалася, але ў тварыку яе было нешта такое сумнае, што ў яго сціснулася сэрца.

Ён ведаў, што сястру завуць Лерай, што вочы ў яе сінія, а валасы каштанавыя, як у яго самога. Гэта пацвярджаў фотаздымак, што выпаў з кішэні татавага паліто, якое мама дастала з верхняй паліцы шафы. За ім стаяла скрынка з ёлачнымі цацкамі. Дзяўчынка на фота ўсміхалася, але ў тварыку яе было нешта такое сумнае, што ў яго сціснулася сэрца.

Ён ведаў, што сястру завуць Лерай, што вочы ў яе сінія, а валасы каштанавыя, як у яго самога. Гэта пацвярджаў фотаздымак, што выпаў з кішэні татавага паліто, якое мама дастала з верхняй паліцы шафы. За ім стаяла скрынка з ёлачнымі цацкамі. Дзяўчынка на фота ўсміхалася, але ў тварыку яе было нешта такое сумнае, што ў яго сціснулася сэрца.

Ён ведаў, што сястру завуць Лерай, што вочы ў яе сінія, а валасы каштанавыя, як у яго самога. Гэта пацвярджаў фотаздымак, што выпаў з кішэні татавага паліто, якое мама дастала з верхняй паліцы шафы. За ім стаяла скрынка з ёлачнымі цацкамі. Дзяўчынка на фота ўсміхалася, але ў тварыку яе было нешта такое сумнае, што ў яго сціснулася сэрца.

Ён ведаў, што сястру завуць Лерай, што вочы ў яе сінія, а валасы каштанавыя, як у яго самога. Гэта пацвярджаў фотаздымак, што выпаў з кішэні татавага паліто, якое мама дастала з верхняй паліцы шафы. За ім стаяла скрынка з ёлачнымі цацкамі. Дзяўчынка на фота ўсміхалася, але ў тварыку яе было нешта такое сумнае, што ў яго сціснулася сэрца.

— Наогул, здымкі фільма, нават кароткаметражкі, — задавальненне не з самых танных. Пракат адной камеры каштуе каля чатырохсот долараў у суткі. Калі б мы працавалі на камерцыйнай аснове, з выплатай усіх ганарараў, арэндай усёй тэхнікі і транспарту, то гэты фільм каштаваў бы больш за трыццаць тысяч долараў, — дзе-

Фільм здымалі ў чыстым полі.

На наступны дзень мама з Генкам пайшлі ў вялікую краму ў цэнтры горада — хацелі купіць чырвоную зорку для ёлкі. І тут ля вітрыны хлопчык убачыў... сваю сястру! Мама цягнула яго за руку, але Генка паспеў заўважыць, з якім захапленнем і сумам адначасова пазірала Лера на прыгожую ружовую сукенку за шклом. А жанчына побач з ёю (відаць, маці) ледзь стрымлівала слёзы. Генка адразу пра ўсё здагадаўся. Ён быў разумны хлопчык.

Яна ляцела дадому як на крылах. У яе сумачцы ляжала тое, без чаго яна не магла выканаць заповітнае жаданне Леры. Як гэта своечасова! Асабліва сёння — 31 снежня.

— Збірайся, дачушка! Дзяўчынку не трэба было ўгавораваць. У глыбіні душы Лера ведала, куды вядзе яе заснежанымі вуліцамі мама, і не магла адважыцца паверыць.

Хутчэй! Хутчэй!

Іх, здавалася, прыспешваў нават вечер, забыўшыся на хвіліну пра асноўны свой абавязак — кружыць у паветры сняжынкі-выцінанкі...

Радасць рассыпалася тысячамі асколкаў, нібы злое люстэрка Снежнай каралевы, калі яны спыніліся перад вітрынай. Вочы не верылі. Сэрцы на імгненне перасталі біцца. Сукенкі не было... Як?!

Маці і дачка павольна павярнуліся спінамі да халоднага шкла і, як спялыя, пабрылі дадому. Прыступкі левсіцы здаваліся бясконцымі, хоць кватэра іх была на другім паверсе.

— Мама, — Лера зазірнула ў любімыя вочы, поўныя слёз. — Бог з ёю, з сукенкай. Праўда!

— Праўда... — паўтарыла Яна.

Генка літаральна дыхаць перастаў ад хвалявання, калі пачуў унізе ў пад'ездзе доўгачаканыя крокі. Гэта яны! Ён пайшоў насустрэч і... адхіснуўся, калі ўбачыў, якія ў іх твары. Дзяўчынка заўважыла яго першай.

— Лера... — прашаптаў імя Генка і замаўчаў, шукаючы словы і не знаходзячы іх. Рукі яго дрыжалі. І вялікая белая скрынка пачала павольна выслізгваць з іх, пакуль не апынулася на падлозе.

— Асцярожней!

Усе адначасова схіліліся над скрынкай, пад накрывкай якой пералівалася ўсімі адценнямі ружовага сукенка для прынцэсы...

Кароткім метраж

Калі цябе пакінулі ў спакоі. Назаўсёды...

Што будзе, калі ты застанешся адзін на зямлі?

Такім пытаннем задалася маладая каманда **Pirate studio**, якая зняла кароткаметражку пра чалавека, чыё жыццё залежыць ад уласнай вынаходлівасці і... веры. Пра гэткага Рабінзона Круза на беларускі кінемат. Каманда стала ўдзельніцай праграмы падтрымкі маладых кінематаграфістаў — праекта **KINOSPRINT**, арганізатарамі якога выступілі «Майстэрня сацыяльнага кіно» і экалагічнае таварыства «Зялёная сетка», гатовыя даць маладым аўтарам прафесійную кансультацыйную падтрымку і патрэбную тэхніку. Удзельнікам трэба было прайсці некалькі этапаў адбору, у тым ліку абараніць на двух пітчынгах (прэзентацыях з мэтай пошуку інвестараў) свае ідэі і кінапраекты і — пры ўмове перамогі — правільна скарыстацца прадастаўленай магчымасцю. Пераможцаў у выніку засталася тры — «Лічільнік шчасця», «Эстафета» і той самы праект групы **Pirate studio** «Дваццацьшаснаццаць».

— Сцэнарый напісаў таленавіты драматург, артыст маладзёжнага тэатра Дзмітрый Багаслаўскі, — гаворыць **прудзюсар карціны Надзея ІЛЬКЕВІЧ***. — Гэта фільм аднаго акцёра, які распавядае пра жыццё чалавека ва ўмовах пост-апакаліпсісу. Знаходзячыся ў поўнай ізаляцыі ён не губляе галоўнае — надзею. Пакзваецца яго побыт, перажыванні і дарэмныя спробы знайсці кагосьці з жывых. Герой нібы балансуе паміж верай у лепшае і вар'яцтвам. За ўвесь час ён прамаўляе ўсяго адну фразу, але фільм ад гэтага нічога не страчвае. Мы хацелі паказаць, што такая гісторыя магла адбыцца

абсалютна з кожным з нас, у любой краіне. Напрыканцы герой знаходзіць паштоўку з выявай начнога мегаполіса і вырашае пабудаваць новы горад.

Здымкі праходзілі за трыццаць пяць кіламетраў ад Мінска каля вёскі Наваполле. Па ўмовах конкурсу, на ўсё пра ўсё адводзілася тры дні. Першы дзень амаль прапаў з-за залевы, таму група была вымушана прасіць у арганізатараў дадатковы час. Змены доўжыліся 14—16 гадзін, але гэта таго было варта, кажа суразмоўца. Дарэчы, падчас працы адбывалася ў пэўным сэнсе нешта незвычайнае. «У першы здымачны

Герой нібы балансуе паміж верай у лепшае і вар'яцтвам. За ўвесь час ён прамаўляе ўсяго адну фразу, але фільм ад гэтага нічога не страчвае.

ліцца Надзея Ількевіч. — Здымаючы малабюджэтнае кіно, мы навучыліся ствараць «дым-машыну» з восеньскага лісця, будаваць з дапамогай творчай каманды дэкарацыі з жалезных бочак, пакрышак, тэлевізара і дошак. Большая частка групы — акцёры розных беларускіх тэатраў. У пастаноўцы нам таксама дапамаглі студэнты ўніверсітэта культуры і Інстытута сучасных ведаў.

Прэм'ера фільма запланавана на сярдзіну студзеня наступнага года.

Алена ЯКАВЕНКА, студэнтка V курса Інстытута журналістыкі БДУ.

* Надзея Ількевіч — дырэктар культурна-асветніцкай установы «Цэнтр культурнага менеджменту», адна з арганізатараў «Ночы музеяў-2013, 2014»; кіраўнік праекта па гарадскім развіцці «Школа супергерояў/Крэатыўны горад».